

КОРОТКИЙ ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Асоціативні організації – організації побудовані на основі особистих симпатій, взаємної прихильності, загальних інтересів.

Внутрішнє середовище організації – все те, що знаходиться всередині організації, сформоване матеріально-технологічною, фінансово-економічною та соціально-психологічною підсистемами.

Внутрішні змінні – частини самої організації, ситуативні чинники всередині неї, склад та взаємозв'язки складної системи – організації.

Генезис організації – систему знань, уявлень про її виникнення чи створення.

Громадські організації – організації, що є союзом індивідуальних учасників, об'єднаних суспільно значущою метою.

Децентралізація – передача або делегування відповідальності за низку ключових рішень, а отже, та передача відповідних цій відповідальності прав на нижні рівні управління організацією.

Динаміка – розвиток організації та її рух до нових цілей під впливом, як внутрішнього, так і зовнішнього середовища.

Дискретність – переривчастість, виокремленість складових організації.

Ділові організації – організації, що мають штатних працівників, які одержують заробітну плату та інші виплати.

Егресивність – досягнення максимального рівня реалізації якостей організації.

Емерджентність – оперативна мобілізація нових якостей організації, наявність якісно нових властивостей цілого, що відсутні в його складових частин.

Ефективність діяльності організації – властивість організації, пов'язана з її здатністю формулювати свої цілі з урахуванням зовнішніх і внутрішніх умов функціонування та досягати поставлених цілей шляхом використання соціально схвалених засобів за встановленого співвідношення витрат та результатів.

Життєвий цикл організації – сукупність стадій, які проходить організація в період свого життя: народження, дитинство, юність, зрілість, старіння, відродження.

Закон – вищий ступінь пізнання, що має форму загальності. Виокремлюють закони науки, закони природи, закони-приписи, закони мислення та закони організації.

Закон ефективного сприйняття і запам'ятовування інформації – процеси сприйняття і запам'ятовування інформації людиною реалізуються найефективніше, якщо вони наближені до процесу її мислення.

Закон єдності аналізу і синтезу – кожна система (біологічна або соціальна) прагне налаштуватися на найбільш економний режим функціонування за рахунок постійної зміни своєї структури або виконуваних функцій.

Закон інформованості-впорядкованості – кожна система (біологічна або соціальна) прагне отримати якомога більше достовірної, цінної і насиченої інформації про внутрішнє та зовнішнє середовище для стійкого функціонування (самозбереження).

Закон пропорційності і композиції – кожна система (біологічна або соціальна) прагне придбати, створити або зберегти в своїй структурі всі необхідні ресурси (композицію), що знаходяться в заданій співвідносності або заданому підпорядкуванні (пропорції).

Закон розвитку – кожна система (біологічна або соціальна) прагне досягти найбільшого сумарного потенціалу при проходженні всіх етапів життєвого циклу.

Закон самозбереження – кожна система (біологічна або соціальна) прагне зберегти себе (вижити) і використовує для досягнення цього весь свій потенціал (ресурс).

Закону своєрідності – для кожної організації існує якнайкраща і лише їй властива організаційна структура виробництва та управління.

Закон синергії – для будь-якої системи (технічної, біологічної або соціальної) існує такий набір ресурсів, при якому її потенціал завжди буде або істотно більшим простої суми потенціалів ресурсів, що входять в неї (технологій, персоналу, комп'ютерів), або істотно меншим.

Закон соціальної гармонії – для кожної організації розвиток соціальної сфери збільшує продуктивність праці працівників як за рахунок підвищення емоційного рівня працівника (поліпшується якість продукції), так і за рахунок активізації його трудової діяльності (підвищується продуктивність праці).

Інгресивність – поступове формування організацією нових якостей її складових.

Інформаційні технології в організації – способи і методи отримання, збору, пошуку, передачі, опрацювання, зберігання, накопичення, поширення та тиражування інформації, необхідної для здійснення управління організацією.

Комбінаторність – властивість організації, що відображає потенційні можливості розробки застосування різних варіантів побудови та здійснення процесів і систем організації з вже відомих і використовуваних модулів.

Комунікаційність – властивість організації, що відображає її структурно-процедурну основу, ресурс побудови та розвитку необхідних можливостей реалізації певних схем, процедур, моделей конфігурації, її орієнтацію на встановлення взаємозв'язку.

Композиційність – можливість побудови адекватної організації шляхом цілеспрямованого складання її з елементів.

Кон'югованість – здатність до внутрішнього обміну та об'єднання якостей елементів і організацій.

Кореляційність – здатність до активізації взаємозв'язку.

Корпоративність – схильність до групової асоціації і кооперації.

Метод теорії організації – набір теоретико-пізнавальних і логічних принципів та категорій, а також наукового (формально-логічного,

математичного, статистичного, власне організаційного) інструментарію для дослідження системи організаційних відносин.

Неформальна структура – це організаційні характеристики та відносини, що не є складовою частиною формальної структури організації, але впливають на її успіхи в досягненні мети.

Об'єкт теорії організації – регульовані та такі, що самоорганізуються, процеси, які відбуваються в суспільних організаційних системах, сукупність організаційних відносин як за вертикаллю, так і за горизонталлю: організація і дезорганізація, субординація і координація, впорядкування та узгодження, тобто взаємодія людей з приводу організації спільної діяльності, виробництва матеріальних благ, відтворення самих себе як суб'єктів суспільних змін.

Оперативність – властивість організації, що передбачає адаптацію, відповідність, синхронізацію ритмів, темпів, швидкості здійснення процесу організації динамічним характеристикам розвитку ситуації, оперативно необхідним умовам досягнення запланованого результату.

Організаційна культура – сформована впродовж всієї історії організації сукупність прийомів та правил адаптації організації до вимог зовнішнього середовища і формування внутрішніх відносин між групами працівників.

Організація – впорядкований стан елементів цілого та процес з їх впорядкування в доцільну єдність.

Організація як процес – сукупність цілеспрямованих дій, що призводять до утворення необхідних зв'язків.

Організація як система – внутрішня впорядкованість, узгодженість та взаємодія частин цілого, що обумовлена його побудовою та цілями.

Перманентність – властивість організації, яка характеризує безперервне, постійне, здійснення чогось, що продовжується.

Предмет теорії організації – організаційні відносини, тобто зв'язки і взаємодії між різного роду цілісними утвореннями та їх структурними складовими, а також процеси і дії організуючої і дезорганізуючої спрямованості.

Проектування – процес створення проекту, прототипу, прообразу передбачуваного або можливого об'єкту, стану.

Реверсивність – повернення до повторення початкового стану.

Розвиток – необоротна спрямована зміна системи. Розрізняють дві форми розвитку: *еволюційну*, таку, що характеризується поступовими кількісними та якісними змінами; *революційну*, таку, що є стрибкоподібним неусвідомленим переходом від одного стану системи, процесу управління до іншого.

Ротаційність – переміщення по циклічній траєкторії, що розуміється як можливість взаємної перестановки, заміни складових процесу в ході його здійснення.

Селективність – здатність організації до вдосконалення шляхом відбору, закріплення і розвитку необхідних якостей.

Система – це певна сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих елементів, що володіє властивостями цілісності, емерджентності та стійкості.

Система управління організацією – сукупність всіх служб організації, всіх підсистем та комунікацій між ними, а також процесів, що забезпечують функціонування організацією.

Соціальні організації – складні динамічні відкриті цілеспрямовані керовані системи, що створені людиною, у функціонуванні яких людина відіграє активну роль.

Статика – врівноважений стан організаційної системи, в якому вона знаходиться незалежно від змін (як позитивних, так і негативних), що відбуваються в зовнішньому середовищі.

Структура організації – логічний взаємозв'язок та взаємозалежність рівнів управління і підрозділів, побудована в такій формі, яка дозволяє найефективніше досягати цілей організації.

Управлінська інформація – частина соціальної інформації, яка виділена із загального масиву за критеріями придатності до обслуговування процесів формування і реалізації управлінських дій.

Управління організацією – це безперервний процес впливу на продуктивність працівника, групи або організації в цілому для якнайкращих результатів з позиції досягнення поставленої мети.

Формальна структура – офіційний план виконання завдань, що призводять до досягнення мети організації.

Централізація – концентрація прав ухвалення рішень, зосередження владних повноважень на верхньому рівні керівництва організацією.

Циклічність – періодичне повторення певної послідовності.

Цілеспрямованість – орієнтація організації на постановку та досягнення бажаного, можливого й необхідного стану.

Цілі – конкретні кінцеві стани або бажаний результат, якого прагне добитися група, працюючи разом.